

La Pobra de Massaluca

1 – Església parroquial de Sant Antoni

Edifici d'estil gòtic tardà. Té una sola nau i capelles laterals entre els contraforts. La volta és de creueria, amb nervis ben marcats.

La decoració de la façana és molt sòbria. Destaca el frontó triangular que conté la imatge de Sant Antoni. L'església acabà de construir-se l'any 1608.

Pertany al tipus d'esglésies on les voltes són gòtiques i la resta del renaixement i del barroc, bastides des de principis del segle XVII fins al XVIII. La tipologia és comú a la de Vilalba dels Arcs i a la de Fatarella, encara que aquí l'escala és més petita i no té una portalada tan gran com les anteriors.

El campanar és de planta quadrada i poca alçada. Tot el conjunt és de petites dimensions

2 – Bassa de la Bovera

Per la seva situació elevada que deixa per sota les rieres i barrancs, l'abastiment d'aigua sempre fou un problema, per això foren construïdes basses per tal de recollir-la. Avui se'n conserven dos, la de la bovera, rodona, i una altra quadrada anomenada de Sant Duràn.

La de la Bovera és totalment circular, feta de carreus i juntes repassades d'argamassa, d'una alçada d'uns tres metres i una escala que baixa fins avall de tot per recollir l'aigua. El sòl està ple de brossa.

3 – Perxe de Ca Massango

El perxe de Ca Massango és un perxe que presenta al damunt un habitatge, i està format per dos arcs apuntats realitzats amb carreus. El sostre és de bigues de fusta amb molt poca distància entre sí que descansen als murs de l'interior del perxe. A més hi ha d'altres bigues col·locades en perpendicular que reforcen el conjunt. El petit espai entre bigues està cobert amb teules àrabs. Les obertures que s'observen són del segle XVIII o són actuals. Carrer de l'Església

4 – Cal Perxe

Es tracta d'un perxe construït en paredat i carreus i que està format per tres arcs apuntats de carreu, paral·lels, que sostenen un habitatge. El sostre del perxe combina bigues de fusta i revoltons a la catalana encofrats. El perxe descansa sobre els arcs i altres bigues que, mitjançant les mènsules dels arcs unes i recolzades a les parets interiors altres, serveixen per evitar el bombament dels murs. Algunes d'aquestes bigues han estat reformades i estan bastides en formigó.

5 – Ajuntament

La Poble de Massaluca

6 – Portals del carrer Major

Per les dates que figuren a l'entrada de l'església i sobre moltes portes del poble sembla que des de les primeries del segle XVIII fins a finals del XIX va haver-hi una llarga època de riquesa i expansió que va permetre la construcció de nombrosos edificis de certa qualitat i els portals reflecteixen la intenció donar a conèixer a la resta del poble el poder econòmic de cada família. Sobre les portes es troba sovint l'escut de la família amb la data de construcció o reconstrucció de l'edifici i, a sobre acostuma a haver-hi una balconada amb una gran llosa de pedra. La majoria de portes que es conserven són originals i de fusta de qualitat, encara que moltes reflecteixen la manca de manteniment. Carrer Major nº 11 i nº 41.

7 – Ca Folqué

És un habitatge senyorial que presenta tres plantes d'alçada. Destaca la porta d'accés d'arc de mig punt de grans dovelles amb impostes. A sobre s'observa l'any 1608, gravat.

Antigament era un únic habitatge que en l'actualitat s'ha transformat en dos. L'edifici presenta tres plantes d'alçada. La planta baixa s'utilitza com a magatzem, la primera planta és l'habitatge i la planta superior són les golfes. La façana principal està construïda amb carreus. Ens mostra una porta d'accés de mig punt de grans dovelles amb impostes i dues finestres als costats. A sobre la porta hi ha gravada la data 1608. Les tres plantes estan delimitades per una cornisa motllurada. Al primer pis s'observen tres obertures, dues de les quals s'han transformat en balcons, i tenen els brancals motllurats i la fusta treballada als porticons. Les golfes són una galeria correguda de finestres d'arc de mig punt i impostes entre les obertures. La façana posterior, és més actual i està bastida de paredat i totxo. La coberta és de teula àrab a dues aigües i el ràfec és de lloses de pedra motllurada.

8 – Cal Chico

És un edifici entre mitgeres. De planta baixa, dos pisos i golfes. Els murs són de carreus molt irregulars a la planta baixa i maçoneria a les superiors. Els límits entre les plantes els marquen cornises de pedra excepte a les golfes. La composició de la façana és simètrica i regular. A la planta baixa només hi ha una porta d'accés situada al mig de la façana. Les dues plantes d'habitació estan formades per tres balconades a cada planta amb lloses i marcs de pedra. Les obertures de les golfes estan centrades sobre les balconades, són el·líptiques i no tenen cap sistema de tancament. Sobre la porta d'entrada hi ha un escut on no es pot llegir cap data però és anterior a l'actual estructura de la casa. Sota la llosa del balcó de sobre la porta hi ha esculpides dues creus templeres que refermen la idea que en el lloc hi havia un edifici més antic. La seva situació just davant de l'església també ens ho fa suposar.

9 – Ca l'Eugenio

Edificació amb façana a tres carrers. La façana principal es troba al carrer major i és la original i més antiga. Es compon de tres plantes. La planta baixa està molt alterada i les obertures són molt posteriors a les originals (de mig punt dovellada). Una cornisa separava la planta baixa del primer pis, però les finestres es van transformar en balconades i la cornisa va ser seccionada en cada obertura. La planta superior és la golfa de galeria correguda i obertures amb arcs. El ràfec de la cornisa està construït amb lloses de pedra motllurades. Les altres dues façanes són més actuals, construïdes amb materials actuals, amb un mirador cilíndric, balcons, finestres, terrassa... que no tenen cap interès arquitectònic.

La Poble de Massaluca

10 – Santa Madrona del Calvari

Edifici de planta rectangular, amb portalada de mig punt adovellada. L'ermita de Santa Madrona la trobem situada dalt d'un tossal al entrar a la Poble per Vilalba. Un curt passeig ens condueix a l'ermita. Indret molt ben conservat i amb l'entorn acompanyat d'un Via Crucis a manera de Calvari, consistent en els corresponents pilanets enjardinats.

Aquesta ermita sofrí les conseqüències de la passada guerra civil, i va ser restaurada l'any 1953. La festivitat de Santa Madrona se celebra el dissabte més proper al 15 de març. L'any 1955 s'instal·là el camí anant cap a l'ermita un Via Crucis, a manera de calvari.

11 – La Punta del Duc. Espais històrics Batalla de l'Ebre

Aquest conjunt fortificat formava part de la línia defensiva d'Algars, construïda abans de la batalla de l'Ebre, però que algunes fonts consultades assenyalen com un dels objectius de l'ofensiva republicana.

La nit del 25 de juliol de 1938 s'inicia la Batalla de l'Ebre, els soldats republicans van creuar el riu Ebre amb l'objectiu de recuperar la iniciativa i reduir la pressió que l'exèrcit de Franco duia a terme sobre València. El front s'estabilitzà a les portes de Gandesa i Vilalba dels Arcs, ocupant les posicions de la línia dels Algars a Vilalba i a la Poble.

El front entre Vilalba i la Poble va quedar estable durant tota la batalla, fins a la darrera ofensiva franquista del 30 d'octubre, quan els soldats republicans que la defensaven van rebre l'ordre de replegar-se cap Ascó per tal de tornar a la riba dreta de l'Ebre i donar per acabada la batalla del 16 de novembre de 1938. Durant la batalla, aquest va ser un sector inactiu, però tot i això s'hi va produir algun intercanvi de foc entre les posicions republicanes i franquistes.

Informació trobada a:

<http://www.poblamassaluca.altanet.org/>; <http://www.terraaltarural.org/>; <http://www.diputaciodelatarragona.cat/>; <http://calaix.gencat.cat/>; <http://ca.wikipedia.org/>;

La Pobla de Massaluca

Enllaç mapa punts d'interès:

<https://drive.google.com/open?id=1y6UgfNgPpYqbZ173BQj2jzQE1hAOL9k6&usp=sharing>

